

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Ontwikkelingsfasen

- 2.1 Motorische ontwikkeling
- 2.2 Verstandelijke ontwikkeling
- 2.3 Sociaal-emotionele ontwikkeling

3. Ontwikkeling op het kinderdagverblijf

- 3.1 Motorische ontwikkeling
- 3.2 Verstandelijke ontwikkeling
- 3.3 Sociaal-emotionele ontwikkeling
- 3.4 Respecteren
- 3.5 Activiteiten bij de ontwikkelingsfasen

4. Pedagogische Doelen

- 4.1 Emotionele veiligheid
- 4.2 Persoonlijke competentie
- 4.3 Sociale competentie
- 4.4 Socialisatie door overdracht van normen en waarden

5. Groepsindeling

- 5.1 Baby's, dreumesen
- 5.2 Dreumesen, peuters
- 5.3 Combi groep
- 5.4 Uitdaging en rust in de Vlinderhoek
- 5.5 Vrijheid
- 5.6 Stamgroepen
- 5.7 Buitenruimte

6. Leefomgeving en dagritme

- 6.1 Dagindeling
- 6.2 Slapen
- 6.3 Wennen
- 6.4 Wennen voor nieuwe kinderen
- 6.5 Eten en drinken
- 6.6 Zindelijkheid en verschoningen

7. (Feestelijke) Activiteiten

- 7.1 Verjaardag
- 7.2 Afscheid
- 7.3 Traktatie
- 7.4 Traktatietrommels
- 7.5 Thema's
- 7.6 Grote feesten

8. De Pedagogisch Medewerksters

- 8.1 Professioneel
- 8.2 Mentorschap
- 8.3 Overdracht
- 8.4 Dagboekjes
- 8.5 Ouder gesprekken
- 8.6 Team overleg
- 8.7 Stagiaires
- 8.9 kwaliteitsverhogende maatregelen

9. Opvallend gedrag of een handicap

- 9.1 Kinderen met een handicap
- 9.2 Medische richtlijnen
- 9.3 Ondersteuning van de medewerkers

10. Ouders

- 10.1 Informatievoorziening
- 10.2 Oudercommissie
- 10.3 Klachtenregeling
- 10.4 Ziekte
- 10.5 Ophalen
- 10.6 Extra opvang of ruildagen
- 10.7 Ouderavonden
- 10.8 Camera toezicht
- 10.9 Huisregels

11. Kwaliteitszorg

- 11.1 Wet en regelgeving
- 11.2 Documenten en protocollen
- 11.3 Afwijking BKR regeling – 3 uur per dag
- 11.4 Kindvolgsysteem

1. Inleiding

Mensen komen op de wereld en hebben dan meteen innerlijke behoeften. Denk aan een baby die huult of lekker de oogjes dicht doet en gaat slapen. Het eerste is waarschijnlijk een signaal wijzende op behoefte aan eten en het tweede is een teken van behoefte aan rust. Om kinderen op een goede en verantwoorde manier op te kunnen vangen, moet er in de eerste plaats plek zijn voor de basis behoeften van een mens.

a. Fysiologische behoeften	: Eten, slapen, rust, beweging
b. Behoeftte aan zekerheid	: Structuur, stabiliteit, vertrouwen, veiligheid
c. Sociale behoeften	: Aanhankelijkheid, liefde, affectie
d. Behoeftte aan respect	: Respect voor anderen en jezelf
e. Zelfverwerkelijking	: Lekker in je vel zitten

Wanneer een kind toekomt aan deze vijf basisbehoeften zal het op een goede en verantwoorde manier kunnen ontwikkelen.

Om een prettige sfeer te creëren voor kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers, is rust en regelmaat op de groepen een belangrijke factor. Dit is onder meer te bereiken door groepen in te delen naar leeftijd. Wanneer kinderen in ongeveer dezelfde leeftijdscategorie zitten, kunnen de pedagogisch medewerkers (op leeftijd) gerichte activiteiten doen. Ook het speelgoed kan op deze manier aangepast worden aan de leeftijd en ontwikkelingsfasen van het kind.

Door groepen klein te houden hebben de medewerkers meer individuele aandacht voor de kinderen. Dit is erg belangrijk wanneer het gaat om de basisbehoeften van een kind. Wanneer een kind weet dat het zorg en aandacht krijgt, zal het zelfverzekerder zijn en zichzelf prettig voelen.

“In een kleine groep is er meer aandacht voor de basisbehoeften, de ontwikkeling en de verzorging.”

De kinderen worden bij de Vlindertuin opgevangen door gediplomeerde pedagogisch medewerkers. Zij gaan vanuit deze pedagogische visie aan het werk. De medewerkers zijn opgeleid om te weten wat nodig is om een kind te ondersteunen en te prikkelen in zijn/haar ontwikkeling. Een belangrijk doel voor de pedagogisch medewerkers is om ervoor te zorgen dat elk kind zich veilig en geborgen voelt op de kinderopvang.

Vanuit een vast dagritme gaan de pedagogisch medewerkers aan het werk. Het vaste dagritme zorgt voor ritme, structuur en regelmaat. Op deze manier zullen de kinderen weten wat er gebeurt en wat er komen gaat. Geen onverwachte situaties, die kunnen zorgen voor angst en onzekerheid!

Op de kinderopvang kan een kind zich al spelend ontwikkelen. De pedagogisch medewerkers zijn er dan om de kinderen te prikkelen en aan te moedigen. Wanneer een kind eenmaal zelf speelt, zal de medewerkster afstand nemen. Op deze manier krijgen de kinderen ook ruimte om zichzelf te uiten en om te onderzoeken. Ook dit draagt weer bij aan een goede ontwikkeling.

2. Ontwikkelingsfasen

2.1 Motorische Ontwikkeling

Deze ontwikkeling heeft betrekking op bewegen en alles wat daarmee te maken heeft. De meeste kinderen bewegen van nature veel en vaak. Behalve gezond, is bewegen ook leuk en vooral ook heel nuttig. De motorische ontwikkeling begint bij het hoofd (nekspieren) en gaat geleidelijk door naar de andere delen van het lichaam.

Een baby begint met zijn eerste keer omrollen en trappelen. Daarna volgt al snel het *zitten*, *kruipen*, *staan* en daarna komt het *lopen*. Vanaf het moment dat kinderen kunnen lopen, gaan ze ook rennen en klimmen.

Tot dan toe wordt vooral de motoriek van de armen en benen ontwikkeld, die ook wel grove motoriek genoemd wordt. In de peuterfase komt ook de *fijne motoriek* tot ontwikkeling. Denk hierbij bijvoorbeeld aan *het maken van een puzzel*, *het vasthouden van een potlood of het eten met bestek*. De motorische ontwikkeling hangt sterk samen met andere ontwikkelingen. Een goed voorbeeld hiervan is het maken van een puzzel. Een kind wil de puzzelstukjes leggen en moet hierbij goed kijken en combineren (verstandelijke ontwikkeling). Dan kan het kind een puzzelstukje vastpakken en op de juiste plaats leggen (motorische ontwikkeling).

2.2 Verstandelijke ontwikkeling

De verstandelijke ontwikkeling wordt ook wel cognitieve ontwikkeling genoemd. Dit is de ontwikkeling van het denken, van het geheugen maar ook van de taalontwikkeling. Uit de manier waarop een kind speelt blijkt zijn verstandelijke ontwikkeling. Dit kan ook andersom bekeken worden: door te spelen wordt een kind wijzer. Dagelijks horen, zien, voelen, ruiken en proeven we dingen. De zintuigen van een mens nemen alles op. Deze ervaringen worden omgezet in beelden, woorden en ideeën. De hersenen zijn in staat om ervaringen op te slaan (leren), vast te houden (geheugen), en vervolgens weer in het bewustzijn te halen (herinnering). Dit zorgt ervoor dat een mens kennis verzamelt. Hiermee leert een mens problemen op te lossen en verklaringen te vinden.

Kinderen ervaren door het gebruik van de zintuigen dat dingen heel verschillend zijn. Ervaring met en belangstelling voor spelen, speelgoed en geluiden bevordert de verstandelijke ontwikkeling. Spel en spelmaterialen zijn goede hulpmiddelen om ervaringen op te doen en het ontwikkelen van het denken te stimuleren. Door vastpakken en kijken leren kinderen de aard van een voorwerp. Hoe werkt het, waar is het voor, wat lijkt op elkaar en wat is verschillend. Ook ontwikkelen kinderen door het spelen een voorstellingsvermogen. Dit voorstellingsvermogen is belangrijk voor het kunnen plannen en vooruitzien, maar ook voor de verwerking. Door iets wat is gebeurd weer in gedachte voor te stellen kunnen kinderen er verder over nadenken.

2.3 Sociaal-emotionele ontwikkeling

De sociale en emotionele ontwikkeling van kinderen is moeilijk van elkaar te scheiden. Sociale situaties zorgen voor emoties. Daarom vallen deze twee aspecten onder één ontwikkelingsgebied.

Een kind ontwikkelt zichzelf in samenhang met zijn omgeving. Het kind maakt zich de regels, normen en waarden eigen die zijn omgeving waardevol vind. Denk aan het gezin, de groep en de samenleving waar het kind bij hoort. Maar ook groeit het eigen-ik besef, het zelfbewustzijn en het zelfvertrouwen.

Door de omgang met andere kinderen kan het kind sociaal ontwikkelen. Het kind leert te beseffen dat een ander kind ook een eigen-ik is met eigen gevoelens en ideeën. Op de weg naar zelfstandigheid zijn kinderen nog lang afhankelijk van volwassenen. Volwassenen stellen grenzen waar kinderen op stuiten. Kinderen verzetten zich tegen deze grenzen maar daarentegen hebben ze volwassenen juist ook heel hard nodig. Ook een belangrijk onderdeel van de sociaal-emotionele ontwikkeling is de seksuele ontwikkeling. Een kind gaat beseffen tot welke sekse het behoort en identificeert zich met die sekse.

3. Ontwikkeling op de kinderopvang

Op de kinderopvang wordt ingespeeld op de ontwikkeling en de ontwikkelingsbehoeften van de kinderen. Dit door middel van speelgoed, aangepaste activiteiten en een dagritme.

3.1 Motorische ontwikkeling

De pedagogisch medewerkers bij kinderopvang de Vlindertuin zullen de kinderen op een ongedwongen manier stimuleren bij de motorische ontwikkeling. Niet alle kinderen ontwikkelen in een zelfde tempo. Het ene kindje zal motorisch sneller ontwikkelen terwijl het andere kindje op een ander ontwikkelingsgebied weer wat sneller is. Kinderopvang de Vlindertuin houdt rekening met het “eigen” tempo van kinderen.

Uiteraard is er een divers aanbod van speelgoed op de kinderopvang aanwezig dat aansluit op de leeftijden van de kinderen. Voor de baby's zijn er diverse uitdagende voorwerpen aanwezig. Denk hierbij aan een babygym, divers speelgoed in de box waardoor kinderen gestimuleerd worden om opzij te kijken of zelfs om te draaien en een speelkleed om lekker op te rollen.

Op de peuter groep zijn al echte speelhoeken te vinden. Diverse puzzels en spelletjes maar ook knutsel en teken spullen zijn aanwezig. Ook verschillend ingerichte hoekjes stimuleren de motorische ontwikkeling. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de pedagogisch medewerkster die “thee” gaat drinken met een peuter in de poppenhoek. De pedagogisch medewerkster vraagt de peuter om de thee in te schenken, er een beetje melk in te doen en te roeren.

De peuter groep heeft iedere dag een kring waarin spelletjes worden gedaan die inspelen op de motorische ontwikkeling. Oudere peuters krijgen extra en gerichte aandacht om de kinderen uit te dagen.

3.2 Verstandelijke ontwikkeling

De verstandelijke ontwikkeling zal door de pedagogisch medewerkers bij de Vlindertuin op een ongedwongen manier gestimuleerd worden. Ook bij dit ontwikkelingsaspect heeft ieder kind een eigen tempo waar rekening mee gehouden wordt.

In het geval met baby's en jonge dreumesen zal de pedagogisch medewerkster veel communiceren met de kinderen. Een baby zal de wereld nog moeten verkennen en leren begrijpen, hierbij is het

kinderdagverblijf weer een hele nieuwe wereld! De pedagogisch medewerkers zullen situaties omschrijven en veel oogcontact maken met de kinderen waardoor zij zich goed en vertrouwd kunnen voelen in het kinderdagverblijf. Ook door middel van liedjes, horende bij specifieke situaties, zal de taalontwikkeling gestimuleerd worden.

Op de peuter groep speelt de dagelijkse kring een grote rol bij de verstandelijke ontwikkeling. Kinderen mogen vertellen over situaties die zij hebben meegemaakt, luisteren naar andere kinderen en zingen allerlei liedjes. Ook hier kan weer gedacht worden aan een moment waarop de pedagogisch medewerkster “thee” zal gaan drinken met de peuter in de poppenhoek. De peuter wordt gevraagd de thee in te schenken en zal hierbij gebruik kunnen maken van de grote fantasiewereld die aansluit op zijn/haar leeftijd. Kinderdagopvang de Vlindertuin heeft een divers aanbod van speelgoed, boekjes, puzzels en figuren die aansluiten op de verstandelijke ontwikkeling.

3.3 Sociaal-emotionele ontwikkeling

De Vlindertuin heeft regels, normen en waarden. Dit draagt bij aan de ontwikkeling van het kind, met betrekking tot zijn/haar omgeving. Door het omgaan met en in een groep, kan een kind zich prima sociaal ontwikkelen. De term *samen delen samen spelen* zal een kind vaak horen, en het zal ook leren om hiermee om te gaan. Zowel samenspel als alleen spelen is mogelijk op de kinderopvang. Zo leren de kinderen de omgang in een groep, maar ook zelfstandigheid.

Met de zelfstandigheid wordt ook rekening gehouden door kinderen zoveel mogelijk zelf te laten proberen. De pedagogisch medewerkster biedt hulp waar dit nodig is. Naast de vele groepsactiviteiten die worden aangeboden zijn ook de individuele activiteiten een grote uitdaging voor de kinderen.

Ook voor de sociaal-emotionele ontwikkeling zijn er spelmaterialen aanwezig. Een kring kan ook bijdragen en belangrijk zijn voor deze ontwikkeling. Een kring gesprek waarin kinderen vertellen wat ze thuis allemaal gedaan hebben, helpt bij het besef dat andere kinderen ook een eigen-ik zijn. Hierbij leren de kinderen ook naar elkaar te luisteren.

3.4 Respecteren

De pedagogisch medewerkster bij de Vlindertuin respecteert de kinderen om wie ze zijn. Kinderen zullen absoluut nooit gedwongen worden, maar worden juist vrij gelaten. Wanneer een kind vraagt om een puzzel dan zal hij/zij een puzzel mogen maken. Op dat moment is het kind bezig met een ontwikkelingsaspect. Kinderen zullen veel geïnteresseerder met de puzzel omgaan wanneer ze er zelf naar gevraagd hebben, omdat de interesse op dat moment uitgaat naar de puzzel, de plaatjes op de puzzel en het maken van de puzzel. Kinderopvang de Vlindertuin zal kinderen niet beoordelen op ontwikkelingsaspecten maar wel volgen met een kindvolgsysteem. De kinderen hebben immers een leeftijd van tussen de 0 en de 4 jaar en moeten nog met volle teugen kunnen genieten van het “kind” zijn.

3.5 Activiteiten bij de ontwikkelingsfasen

Op de groepen wordt gewerkt aan de hand van thema's die aansluiten op de belevingswereld van kinderen. Bij ieder thema worden diverse activiteiten bedacht door de pedagogisch medewerkster die aansluiten bij bovengenoemde ontwikkelingsaspecten en de fase waarin kinderen op dat

moment zitten. Door deze werkwijze toe te passen kunnen we ervoor zorgen dat ieder kind in de diverse ontwikkelingsaspecten gestimuleerd zal worden. Activiteiten kunnen plaats vinden in groepsverband of individueel.

4. Pedagogische Doelen

Van 1998 tot 2001 was Marianne Rixsen-Walraven hoogleraar “Theorievorming en empirisch onderzoek op het gebied van de kinderopvang”.

Omdat opvoeders in het gezin, de school en de kinderopvang in principe dezelfde doelen voor ogen hebben formuleerde Rixsen-Walraven gemeenschappelijke basisdoelen voor de opvoeding in de kinderopvang en in het gezin. Deze doelen heeft zij geformuleerd aan de hand van de vraag wat kinderen nodig hebben in de eerste levensjaren voor hun welzijn en ontwikkeling. De basisdoelen zijn opgenomen in de wet kinderopvang. In de volgende paragrafen wordt omschreven hoe kinderopvang de Vlindertuin met deze doelen omgaat en hoe dit in de praktijk tot uiting komt.

4.1 Emotionele veiligheid

Iedere pedagogisch medewerker wil bereiken dat kinderen zich emotioneel veilig voelen op de kinderopvang, omdat veiligheid een belangrijke basisvoorwaarde is voor ontdekken en ontwikkelen. Een kind dat zich niet veilig voelt zal zich terugtrekken, gaat geen contacten aan en zal dus niet optimaal profiteren van de kansen en uitdagingen die een kinderopvang biedt.

Werken aan emotionele veiligheid vraagt van onze pedagogisch medewerkers:

- * Goed kijken en luisteren: We willen zien wat een kind leuk, lastig of spannend vindt. We willen een onzeker kind steun geven zodat het meer durft. We willen oog hebben voor gebeurtenissen die onveilig zijn voor kinderen en we willen goed kunnen aanvoelen wat de stemming in de groep is.

- * Zorgen voor een positieve sfeer in de groep: een vast dagritme biedt voorspelbaarheid en we zijn duidelijk in wat de regels en afspraken zijn.

- * Samenwerking met ouders: een goede band tussen ouders en de kinderopvang is belangrijk. Een goed samenwerkingsverband draagt het goede gevoel dat ouders hebben ook over op de kinderen. Wanneer ouders vertrouwen hebben voelen kinderen zich al sneller veilig.

Ons kindvolgsysteem sluit goed aan op dit onderwerp doordat we van ieder kind deze onderwerpen op de kindportretten in kaart brengen en volgen. Ook worden zorgen besproken met ouders en wordt (indien nodig en gewenst) een gezamenlijke aanpak gekozen.

We gaan op een sensitieve en responsieve manier met kinderen om, hebben respect voor de autonomie en we stellen grenzen aan en bieden structuur voor het gedrag van kinderen zodat zij zich veilig en geborgen kunnen voelen.

4.2 Persoonlijke competentie

Een kind moet zelfstandigheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit en creativiteit kunnen ontwikkelen. Het gaat hierbij om het ontwikkelen van persoonlijkheid maar ook over de talenten.

Dat we met ontwikkeling veel bezig zijn is al wel gebleken uit hoofdstuk 3, waarin de ontwikkeling en de ontwikkelingsbehoeften uitvoerig besproken worden.

Werken aan persoonlijke competentie vraagt van onze pedagogisch medewerkers:

- * Interactievaardigheden: Kijken wat kinderen nodig hebben voor hun ontwikkeling en dat ook aanbieden. Het afwisselen van sturing, verrijking en vrij spel kan hierbij belangrijk zijn. Het groepsproces dient zo georganiseerd te worden dat ieder kind aan bod komt. Zo nu en dan hebben kinderen motivatie nodig om nieuwe dingen te leren.

*Goed ingerichte ruimten: Diversiteit aan speel- en spel materiaal en mogelijkheden voor verschillende soorten activiteiten. Door verscheidenheid aan activiteiten kunnen kinderen zich optimaal ontwikkelen. Kinderen worden bij de Vlindertuin spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van de motoriek, cognitie, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden. Kinderen leren om zelfstandig te functioneren in een veranderende omgeving.

Ook bij dit doel helpt ons kindvolgsysteem om in kaart te brengen welke gebieden wat extra aandacht kunnen gebruiken.

4.3 Sociale competentie

Sociale competenties zijn contacten met anderen in diverse situaties: in een groep, op een feest, tijdens een georganiseerde activiteit of tijdens vrij spel. Contacten met leeftijdsgenootjes, jongere of juist oudere kinderen en/of volwassenen. Kinderen maken in deze situaties allerlei keuzes over met wie, wat en wanneer.

Kinderen leren al doende wat wel en niet werkt. Ze maken ruzie en lossen dit weer op. Op de kinderopvang ervaren kinderen vrijheid van handelen en onderhandelen. Kinderen kunnen deze vaardigheid het beste oefenen in een groep met leeftijdsgenootjes, mede daarom kiest de Vlindertuin voor horizontale groepen.

De pedagogisch medewerker fungeert als rolmodel wanneer het aankomt op sociale situaties. De manier waarop zij steun bieden, troosten, samenwerken en met andere volwassenen omgaan is voor kinderen een voorbeeld. Zij begeleidt de kinderen in hun sociale interacties en brengt spelenderwijs vaardigheden en sociale kennis bij. De kinderen leren zelfstandig relaties op te bouwen en deze te onderhouden.

Omgang met andere kinderen en de manier waarop wordt in ons kindvolgsysteem ook goed in de gaten gehouden.

4.4 Socialisatie door overdracht van normen en waarden

Kinderopvang de Vlindertuin geeft kinderen de kans om de waarden en normen, van de samenleving waarvan zij deel uit maken, te leren kennen. Bij de Vlindertuin is sprake van een bredere samenleving dan in het gezin thuis. Er komen kinderen uit verschillende gezinnen samen op één locatie. Dit betekent dat er sprake is van veel verschillende waarden en normen en sociale achtergronden. Kinderen leren zo op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving. Belangrijk is een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Kinderen leren in de groep, met behulp van de pedagogisch medewerker, om mee te denken over bepaalde onderwerpen, om na te denken voordat zij een keuze maken, om verantwoordelijkheid te krijgen en te dragen en om zich te houden aan groepsregels.

Ook in dit doel is de pedagogisch medewerker zelf een voorbeeld voor de kinderen. Zij zal dus ook niet schreeuwen, zal kinderen laten uitpraten en luistert wanneer dit van haar gevraagd wordt.

De Vlindertuin hanteert ook groepsregels, normen en waarden die gedurende de dag centraal staan. De pedagogisch medewerkster leert deze normen en waarden aan de kinderen. Voorbeelden zijn; samen eten aan tafel, wachten op elkaar, netjes eten, wachten op je beurt, binnen niet rennen etc.

Een goede afstemming tussen ouders en de kinderopvang heeft een positief effect op de socialisatie van kinderen.

5. Groepsindeling

De kinderopvang bestaat uit twee groepen: een baby groep met kinderen van 0 tot ongeveer 23 maanden en een peutergroep met kinderen van ongeveer 23 maanden tot 48 maanden. In de middagen en schoolvakanties is er sprake van een combigroep. Op de combigroep spelen de kinderen van de peutergroep en de bso samen in één stamgroepsruimte.

5.1 De baby groep

De baby groep bestaat uit maximaal 9 kinderen in de leeftijd van 0 tot ongeveer 23 maanden. Door zorgvuldige afstemming van de werkdagen waarop de pedagogisch medewerkers zorgen voor de opvang van baby's (tot 12 maanden) wordt er voor gezorgd dat deze baby's met maximaal twee vaste gezichten te maken krijgen op de dag(en) dat zij opgevangen worden. Dit zorgt dat er structuur, vertrouwen en veiligheid aanwezig is op de groep.

Er wordt gewerkt volgens een vast dagritme, dat zoveel mogelijk aansluit aan het dagritme van thuis. Dit met oog op de slaaptijden en voedingen. Hier worden dus duidelijke afspraken over gemaakt met de ouders.

Voor de kinderen tot een jaar heeft de Vlindertuin een dagverblijfboek, waar de pedagogisch medewerkers in schrijven wat er die dag allemaal heeft plaatsgevonden. Zo kunnen ouders teruglezen wat het kind allemaal meegemaakt heeft. Ook kunnen de ouders er zelf inschrijven wat er thuis allemaal gebeurt is.

5.2 De peuter groep

De peuter groep bestaat uit maximaal 15 peuters in de leeftijd van ongeveer 23 maanden tot 48 maanden. Ook op deze groep staan vaste pedagogisch medewerkers. De kinderen hechten zich aan mensen die voor hen vertrouwd zijn. Op deze manier kunnen de peuters een echte band opbouwen met de "juf".

Deze groep heeft een vast dagritme. Dit geeft duidelijkheid aan de kinderen, zodat ze weten wat en wanneer iets komen gaat. De ruimte is uitdagend ingericht voor de kinderen. Hier zijn al echte hoeken te vinden waar fantasie de vrije loop kan gaan. Ook wordt er naast een hoge tafel en banken gebruik gemaakt van lage tafels en stoelen. Hier kunnen zij activiteiten zelfstandig uitvoeren. Ook tijdens de eet en drink momenten wordt deze zelfstandigheid en zelfredzaamheid gestimuleerd en bevorderd. Zo kunnen zij onder begeleiding de tafel dekken en weer opruimen en zorgen voor hun eigen eten en drinken. Er wordt op deze groep ook een begin gemaakt aan het zindelijk worden. Alle kinderen die daar interesse in hebben zullen dagelijks op dezelfde tijden naar het toilet gaan.

De oudere peuters worden extra gestimuleerd op het gebied van zelfredzaamheid met het oog op naar school gaan. Ook worden er extra uitdagende activiteiten aangeboden.

5.3 De combigroep

De combigroep bestaat uit maximaal 15 kinderen in de leeftijd van 2 tot 13 jaar. De combigroep bestaat 's middags (na schooltijd) gedurende 40 schoolweken per jaar uit kinderen tot 4 jaar en

kinderen van de BSO. Gedurende de 12 schoolvakantieweken per jaar bestaat de combigroep de gehele dag uit kinderen tot 4 jaar en kinderen van buitenschoolse opvang de Vlindertuin. Op deze groep staan vaste medewerksters waardoor de kinderen steeds bekende gezichten zien. Dit zorgt dat er structuur, vertrouwen en veiligheid aanwezig is op de groep.

Deze groep heeft een vast dagritme. Dit geeft duidelijkheid aan de kinderen, zodat ze weten wat en wanneer iets komen gaat. De ruimte is uitdagend ingericht voor de kinderen. Hier zijn al echte hoeken te vinden waar fantasie de vrije loop kan gaan.

De oudere peuters worden extra gestimuleerd op het gebied van zelfredzaamheid met het oog op naar school gaan. Ook worden er extra uitdagende activiteiten aangeboden in de Vlinderhoek. De Vlinderhoek bevat ook materiaal speciaal voor de BSO kinderen die na schooltijd komen spelen. Gedurende de BSO tijden kunnen zij zich ook even terugtrekken in deze ruimte wanneer zij dit graag willen. De BSO kinderen mogen kiezen of ze mee willen doen in het ritme van de groep, of liever iets anders willen kiezen.

5.4 Uitdaging en rust in de Vlinderhoek

In de combigroep bevindt zich een extra hoek welke door middel van een traphekje gescheiden is van de rest van de groepsruimte. Deze extra hoek noemen wij de “Vlinderhoek”. In deze hoek bieden we de oudere peuters en BSO kinderen de tijd en mogelijkheid om in alle rust activiteiten te doen met meer uitdaging. Denk hierbij aan een spelletje met anderen of een pedagogisch medewerkster, een knutselwerkje op niveau of een puzzel met kleinere stukjes/onderdelen. In de aparte hoek kunnen ze alleen of met leeftijdsgenootjes op zoek gaan naar uitdaging die op de peutergroep misschien onvoldoende te vinden is. Omdat er in de peutergroep rekening wordt gehouden met een leeftijdsgroep vanaf ongeveer 2 jaar en er tijdens vrij spel momenten ook jongere kinderen rond kunnen lopen, kan het zijn dat de oudere peuters en BSO kinderen behoefte hebben om iets voor zichzelf te doen. De pedagogisch medewerksters bieden hen de mogelijkheid om in de Vlinderhoek te spelen, samen of alleen. Ze bereiden activiteiten voor met extra uitdaging en begeleiden bij de uitvoering hiervan. In de Vlinderhoek zijn ook puzzels en spellen met kleinere stukjes en kleinere onderdelen die wellicht een gevaar kunnen opleveren voor de jonge kinderen. Apart houden van deze puzzels en spellen zorgt voor extra veiligheid voor de jonge kinderen.

5.5 Vrijheid

Kinderen van de baby groep en de peuter groep zijn tijdens het “vrij spel” moment vrij om te kiezen op welke groep zij willen spelen. Zo kunnen de kinderen van de baby groep kiezen voor “meer uitdaging” op de peuter groep. Peuters kunnen kiezen voor het opzoeken van een broertje of zusje of een moment van rust op de babygroep. Ook kunnen de peuters zelfstandig kiezen uit bepaalde activiteiten en deze activiteiten vervolgens uitvoeren aan de lage tafels en stoelen. Buiten de vrij spel momenten brengen kinderen tijd door op hun eigen groep met leeftijdsgenootjes.

5.6 Stamgroepen

Bij de Vlindertuin behoort ieder kind tot een vaste stamgroep en stamgroep ruimte. Wanneer de vaste stamgroep uit een te kleine groep kinderen bestaat, zal de stamgroep samengevoegd worden met een andere stamgroep. Hierbij wordt altijd rekening gehouden met de inzet van onze

pedagogisch medewerkers zodat kinderen altijd een vast gezicht bij zich zullen hebben. Kinderen kunnen op die manier dus gebruik maken van maximaal twee stamgroepen en maximaal twee stamgroep ruimtes.

Door het samenvoegen van de groepen wordt de aandacht en zorg van de pedagogisch medewerkers evenredig verdeeld over de aanwezige kinderen. Ook met oog op de fysieke arbeid voor de pedagogisch medewerkers zelf is evenredige verdeling voor het arbobeleid bevorderend.

Verder zorgt toepassing van het samenvoegen van (kleine) stamgroepen voor een beter 4-ogen principe. Kleine groepen met maar één medewerker in een afgesloten ruimte worden hiermee voorkomen,

Er is niet vooraf te benoemen welke groeps grootte de groepen die worden samengevoegd hebben, hierbij wordt per situatie gekeken naar de bezetting van zowel kindplaatsen als pedagogisch medewerkers.

Er wordt dezelfde maximale groeps grootte aangehouden, als is toegestaan in de stamgroepsruimte. De leeftijd van de kinderen in de samengevoegde groep is 0 tot 13 jaar en bestaat uit maximaal 15 kinderen. Samenvoegen van groepen betreft uiteraard onze combigroep en de babygroep.

5.7 Buitenruimte

De Vlindertuin heeft een vrolijk ingerichte buitenruimte (Vlindertuin). Er is een duidelijke scheiding gemaakt tussen het spelen (huisje, zandbak, voelbord) en het fietsen (grote open ruimte bij het boompje). Het opdelen van het plein zorgt voor extra veiligheid en voorkomt de meeste botsingen met fietsen. In de schuur staat een groot aanbod aan speelgoed. Denk aan fietsen, ballen, zandbakspeelgoed, step e.d.

De babygroep (baby's en dreumesen) spelen buiten in hun eigen tuin. Deze is afgeschermd door middel van een hek. De jongste kinderen kunnen in alle rust veilig spelen en toch door het hek al meekijken met de grote kinderen.

Wanneer er BSO kinderen aanwezig zijn (na schooltijd en in vakanties) spelen zij mee met de peuters op het grote plein.

6. Leefomgeving en dagindeling

6.1 Dagindeling

Iedere dag verloopt volgens een vast ritme. De dag begint met de ouders die de kinderen komen brengen. Ouders hebben de gelegenheid om een kopje koffie of thee te drinken en samen met het kind een begin te maken aan de dag op de kinderopvang. Kinderen kunnen naar eigen keuze spelen.

Wanneer alle ouders weg zijn zullen de kinderen gaan opruimen om in een kring te gaan zitten. In de kring worden verhalen verteld, boekjes voorgelezen, liedjes gezongen en diverse spellen gespeeld.

Op de baby groep zal de kring plaatsvinden aan tafel of met kleine stoeltjes waar activiteiten plaatsvinden, gericht op de leeftijd. De baby's zullen langzaam worden voorbereid op de peuter groep door het aanleren van liedjes en het opbouwen van een dagritme dat aansluit bij de peuter groep.

Na de kring gaan de kinderen aan tafel fruit eten. Ieder kind heeft een eigen bakje met fruit. Zij kunnen kiezen uit partjes vers fruit van een bord. De pedagogisch medewerker doet het gekozen fruit vervolgens in hun eigen bakje. Wanneer kinderen het fruit op hebben krijgen ze een beker water, (vruchten)thee, vruchtendrank (roosvici e) of diksap. Daarnaast krijgen ze een babybiscuit, een soepstengel of een lange vinger (alles na overleg met ouders). Na het fruit kan er een activiteit worden aangeboden. Dit kan zijn in de vorm van een knutsel activiteit zijn maar ook een spel o.i.d. die in het teken van het thema staat . Vervolgens gaan we, mits het weer dit toelaat, buitenspelen. Buiten mogen de kinderen vrij spelen.

Aan het eind van de ochtend gaan de kinderen aan tafel brood eten. De kinderen eten een boterham belegd met  e n van onze gezonde producten. Bij het eten krijgen ze een beker melk of thee. Er wordt uiterst zorgvuldig omgegaan met kinderen die een speciaal dieet hebben of een allergie waardoor bepaalde voedingsproducten niet gegeven mogen worden. Op de groepen werken de pedagogisch medewerksters met een speciale allergie enlijst waar duidelijk op staat aangegeven of kinderen bepaalde producten niet mogen hebben.

Na het eten gaan kinderen die een middagslaapje doen naar bed. Bij het naar bed brengen houden de pedagogisch medewerksters rekening met de kinderen. Voordat de kinderen naar bed gaan wordt er door de pedagogisch medewerkster een verhaaltje voorgelezen. Het ene kind gaat direct slapen terwijl het andere kind op zo'n moment wat meer aandacht nodig heeft. De kinderen die niet meer slapen mogen op dat moment kiezen of zij vrij willen spelen of een activiteit aan tafel willen doen. Aan de hoge tafel kunnen zij kiezen voor een activiteit samen met een pedagogisch medewerkster. Aan de lage tafels kunnen zij zelfstandig een activiteit uitvoeren. Met name kan er nu specifieke aandacht zijn voor de oudere peuters en kunnen met hen wat ingewikkelder knutselwerkjes worden gemaakt.

Dan komt het moment waarop de ochtendkinderen opgehaald en de middagkinderen gebracht worden door de ouders. Gedurende de gehele middag zal er drinken in kannen op het aanrecht staan met bekertjes erbij. Kinderen zien dit staan en kunnen zelf aangeven wanneer zij zin hebben om iets te drinken. De pedagogisch medewerker kan drinken geven zodat de kinderen dit op eigen initiatief drinken. Er wordt goed opgelet of alle kinderen voldoende drinken. Kinderen die zelf niet hebben aangegeven te willen drinken zullen op een ander moment extra drinken aangeboden krijgen door de pedagogisch medewerker. Wanneer de kinderen uit bed zijn gaan we in de kring. In de kring worden liedjes gezongen, boekjes gelezen en spellen gespeeld. Na de kring gaan we aan tafel om yoghurt te drinken en groente te eten. Als het weer goed is, gaan we ook 's middags nog buitenspelen. Gezonde buitenlucht is goed voor kinderen en wanneer het weer het toelaat zullen we veel buiten zijn.

Om half 5 is het tijd voor een "tussendoortje" (zoals een plak ontbijtkoek of een rijst wafel), die we binnen aan tafel gaan opeten met een beker drinken erbij. Dit is bedoeld voor kinderen die later opgehaald worden en daarom nog een tijdje zullen moeten wachten tot zij aan het avondeten zitten. Hierdoor hebben zij nog wat in de maag en wat energie om de dag goed te kunnen afsluiten. Daarna zullen de eerste ouders de kinderen weer op komen halen.

Op de babygroep zal het dagritme in overleg met de ouders worden vastgesteld. We zorgen ervoor dat de kinderen het vertrouwde thuisritme ook op de kinderopvang kunnen volgen. Tijdens een intake gesprek (voorafgaand aan de opvang) wordt uitgebreid met ouders gesproken over het thuisritme. Door middel van de mondelinge en schriftelijke overdracht zal met de ouders het eetschema bijgehouden worden. Naarmate kinderen wat ouder worden zullen de pedagogisch medewerkers de kinderen rustig aan gaan laten kennismaken met het dagritme op de peuter groep.

6.2 Slapen

Kinderen op de kinderopvang die een middagslaapje doen kunnen hiervoor slapen of rusten op één van de slaapkamers. In de slaapkamers staan veilige bedjes die voldoen aan de benodigde eisen en hebben de vereiste keurmerken en certificaten. De kinderen zullen een vaste slaappleats hebben die voor hen vertrouwd is. Op die manier wordt ook gezorgd voor een zo hygiënisch mogelijke slaappleats. Eventuele spenen en knuffels kunnen van huis uit meegenomen worden om het middagslaapje nog vertrouwd te maken.

De pedagogisch medewerkers houden overzicht op de slapende kinderen door middel van babyfoons en door regelmatig even te gaan kijken. Om de kinderen rustig in slaap te laten vallen zal er een medewerkster bij de kinderen zitten en een slaaplidje zingen of een boekje voorlezen. De pedagogisch medewerkster zal pas weggaan als de kinderen slapen. Wanneer de kinderen uit bed komen krijgen ze van de pedagogisch medewerkster een beker water of thee.

6.3 Wennen

Voordat de kinderen overgaan van de ene groep naar de andere zal er gewend worden op de nieuwe groep. Kinderen komen weer in een nieuwe groep en om deze overgang rustig te laten verlopen zullen de kinderen tijdens een dag door een pedagogisch medewerker of de ouder naar de andere groep gebracht worden. De kinderen kunnen dan alvast even rondkijken op de nieuwe groep. Dit zal langzaam uitgebouwd worden en in overleg met de ouders zal de overgang plaatsvinden. Bij het wennen houden wij altijd rekening met de pedagogisch medewerker-kind-ratio.

6.4 Wennen voor nieuwe kinderen

Voor kinderen die nieuw starten bij kinderopvang de Vlindertuin is er in overleg met de ouders een verkort wendagdeel mogelijk. Het dagdeel is bedoeld voor zowel de ouders als de kinderen. Ouders kunnen op deze manier wennen aan het wegbrengen van het kind en de kinderen kunnen wennen aan het afscheid van de ouders die na een relatief korte tijd alweer terug zijn. De pedagogisch medewerkers zullen de kinderen goed begeleiden op die eerste spannende dag. Indien het nodig blijkt te zijn dat een kind behoefte heeft aan één of meerdere wendagdelen zal hierover overleg plaatsvinden tussen de pedagogisch medewerkster en de ouders. Bij het wennen houden wij altijd rekening met de pedagogisch medewerker-kind-ratio. Voorkeur ligt vaak bij wennen op de dag dat het kind ook daadwerkelijk komt spelen. Indien dit niet mogelijk is (bijvoorbeeld door het pedagogisch medewerkster-kind ratio) zal in overleg voor een andere dag worden gekozen.

6.5 Eten en drinken

Er wordt in de Vlindertuin gewerkt met vaste voedingsproducten:

- De melksoorten Hero Baby (1 en 2) en Nutrilon (1 en 2)
- Iedere dag vers fruit. Appel, peer en banaan zijn dagelijks aanwezig en er wordt afgewisseld met diverse soorten ander fruit
- Er is keuze tussen diverse dranken: vruchtenmix, diksap (appel), water, thee en halfvolle melk (keuze op aangeven ouders).
- Fijn volkoren of bruin brood voorzien van, indien door de kinderen gewenst, een dun laagje margarine.
- Divers hartig beleg: (smeer)kaas (20+ of 30+), kip- of kalkoenfilet, ham en dergelijke zijn dagelijks aanwezig.
- Divers zoet beleg: halvajam, appelstroop en pindakaas.
- Diverse soorten “tussendoortjes” zoals lange vingers, ontbijtkoek, fruit, rijstwafels en babybiscuit. Rond 15.00 uur krijgen de kinderen yoghurt (eventueel met diksap of vruchtenmix) en verse stukjes groente
- Einde van de middag (16.30 uur) krijgen de kinderen een ontbijtkoek of rijstwafel
- Wij gebruiken geen “light” producten waarbij suiker(s) vervangen zijn door zoetstoffen (m.u.v. de pindakaas).

Tijdens het intake gesprek (voorafgaand aan de opvang) wordt met de ouders bovenstaand voedingsschema uitvoerig doorgenomen. Met name het wel of niet verstrekken van vruchtenmix en diksap wordt hierbij besproken. Omstreeks de eerste verjaardag wordt het voedingsschema opnieuw besproken en ook kan het aandacht krijgen gedurende de 10-minuten gesprekken. Speciale wensen zullen worden genoteerd en nageleefd door de pedagogisch medewerksters. Voedingsproducten die niet in de bovenstaande tekst vernoemd worden kunnen uiteraard worden meegenomen in overleg met de pedagogisch medewerksters. Denk aan borstvoeding, speciale babyvoeding of speciale producten i.v.m. dieet of allergieën. Voor borstvoeding hanteren wij een aantal regels m.b.t. het aanleveren. Deze regels staan omschreven op een formulier die een ouder, indien nodig, van ons ontvangt.

6.6 Zindelijkheid en verschoningen

Op de peuter groep wordt een begin gemaakt aan de zindelijkheid. Op vaste momenten zullen de kinderen die bezig zijn met zindelijkheid naar het toilet gaan onder begeleiding van de pedagogisch medewerksters. Wanneer een kind daadwerkelijk iets gedaan heeft op het toilet, mag hij/zij een sticker plakken op het “onderbroekje” dat bij het toilet hangt. Wanneer een kind zindelijk is mag het “onderbroekje” mee naar huis. Ervaring leert dat kinderen op deze manier snel begrijpen wat de bedoeling is. Kinderen gaan vaak al snel aangeven wanneer zij naar het toilet moeten.

Verschoningen vinden eveneens plaats op vaste tijden in het dagritme. Op de kinderopvang wordt gebruik gemaakt van de Kruidvat luiers van de Kruidvat Kinderdagverblijf Service. Indien nodig worden kinderen uiteraard ook buiten de vaste verschoningen voorzien van een schone luier.

7. (Feestelijke)activiteiten

7.1 Verjaardag

Een verjaardag wordt natuurlijk ook bij de Vlindertuin gevierd! Voor de jarige zullen slingers opgehangen worden. Er is een mooie muts gemaakt, en op de deur zal de naam van het kind hangen, zodat iedereen weet wie er jarig is. In de kring zal de verjaardag uitgebreid gevierd worden. De jarige mag in een feeststoel zitten, er worden diverse liedjes gezongen en de jarige krijgt een cadeautje. Natuurlijk mag er ook getrakteerd worden! Vier je feestje bij de Vlindertuin!

7.2 Afscheid

Een kind wat naar de basisschool gaat zal samen met de vierde verjaardag ook het afscheid vieren. Het kind krijgt een cadeautje van de Vlindertuin en/of een aandenken van de groep. Natuurlijk mogen kinderen ook bij een afscheid altijd trakteren.

7.3 Traktatie

Wanneer een kind jarig is, een broertje of zusje heeft gekregen of een andere reden tot “feest” heeft, mag er bij de Vlindertuin getrakteerd worden! De Vlindertuin vraagt ouders rekening te houden met de leeftijd van kinderen, en ervoor te zorgen dat de traktatie die de kinderen uitdelen veilig, verantwoord en gezond is.

7.4 Traktatietrommel

Indien een kind een speciaal dieet volgt, een allergie heeft voor bepaalde voedingsproducten of dat een ouder gewoon liever niet heeft dat een kind snoep / suiker eet, kan er een traktatietrommel op het kinderdagverblijf neergezet worden. De trommel kan dan gevuld worden diverse “lekkernijen” die het kind wel mag eten. Wanneer er dan een feestje wordt gevierd waarbij getrakteerd wordt, mag het kind iets lekkers uitzoeken uit zijn/haar eigen trommeltje. Zo is een feestje voor alle kinderen leuk en speciaal!

7.5 Thema's

Er wordt gewerkt met thema's. Iedere drie tot vier weken is er een nieuw thema dat aansluit bij het dagelijkse leven. Zo worden alle feestdagen uitgebreid behandeld, maar ook de jaargetijden en diverse onderwerpen die aansluiten bij de leeftijden van de kinderen. Aan de hand van de thema's maken de kinderen kleurplaten en knutselwerkjes. In de kring worden boekjes, liedjes e.d. zoveel mogelijk aangepast aan de thema's. Natuurlijk worden de ouders op de hoogte gehouden wat betreft de thema's.

De pedagogisch medewerksters bereiden ieder thema zeer uitgebreid voor aan de hand van een thema map als richtlijn. Er wordt gedacht aan activiteiten die aansluiten op diverse ontwikkelingsaspecten maar ook aan de aankleding van de groep. Vooraf wordt bedacht welke boekjes bij het thema passen en welke liedjes de kinderen kunnen gaan leren.

Er zullen zowel groepsactiviteiten als individuele activiteiten plaatsvinden waarbij de kinderen veel uitdaging en plezier zullen beleven. Voor deze activiteiten kan het zijn dat de kinderen hun stamgroep tijdelijk verlaten en in een andere stamgroep ruimte verblijven.

Ook de allerkleinsten bij de Vlindertuin worden betrokken bij de thema's. Er zullen diverse activiteiten worden bedacht die aansluiten op de belevingswereld en ontwikkelingsfase van een baby.

7.6 Grote feesten

Minimaal één keer per jaar vindt er ook een groot feest plaats bij de Vlindertuin. Bij een groot feest kunnen ook altijd de ouders betrokken worden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een Sinterklaas- of Kerstviering, het jubileum van de Vlindertuin of een zomerfeest. Ook zal er één keer per jaar een opa en oma dag plaatsvinden op de peuter groep. Zo worden ook de grootouders betrokken bij het kinderdagverblijf. Zij kunnen samen met de peuter de kinderopvang bekijken en zelfs meedoen aan de diverse activiteiten uit ons dagritme.

8. De pedagogisch medewerkers

8.1 Professioneel

Bij de Vlindertuin werken een aantal vaste pedagogisch medewerkers. Zij hebben allemaal een opleiding gevolgd en een diploma behaald die voldoet aan het werken met kinderen in de kinderopvang. De pedagogisch medewerkers gaan aan het werk vanuit deze pedagogische visie.

Een belangrijk doel voor de pedagogisch medewerkers is om ervoor te zorgen dat ieder kind zich veilig en vertrouwd voelt bij de Vlindertuin. De pedagogisch medewerkers zijn opgeleid en weten dus wat nodig is om een kind op de juiste manier te ondersteunen en te prikkelen in zijn/haar ontwikkeling.

De pedagogisch medewerkers volgen diverse cursussen om bij te blijven in het vakgebied en de ontwikkeling van kinderen. Ook wordt gedacht aan de veiligheid van de kinderen. De medewerkers worden jaarlijks getraind op brandveiligheid, brandbestrijding en EHBO.

8.2 Mentorschap

Ieder kind dat bij de Vlindertuin komt spelen krijgt een mentor toegewezen. Deze mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. De mentor is verantwoordelijk voor het bijhouden van het kindvolgsysteem en fungeert als aanspreekpunt voor de ouders bij vragen over ontwikkeling en het welbevinden van het kind. De mentor bespreekt periodiek de ontwikkeling van het kind met de ouders, bijvoorbeeld tijdens een oudergespreksavond.

8.3 Overdracht bij brengen en halen

De overdracht is het moment dat de pedagogisch medewerkers en de ouders elkaar informeren over het kind. Bij het brengen zal de pedagogisch medewerker vragen naar de situatie thuis. Bijvoorbeeld of het kind goed geslapen of ontbeten heeft. Deze overdracht is belangrijk en hier wordt veel aandacht aan geschonken, zodat de medewerkers kunnen inspelen op de situatie thuis. Ook wanneer ouders een kind weer komen halen zal er een overdracht plaatsvinden. Dit keer zal de pedagogisch medewerker ouders verslag doen over het verloop van de dag. Wanneer ouders behoefte hebben aan een langer gesprek kan dit altijd aangevraagd worden.

8.4 Dagboekjes

Op de babygroep krijgen alle kinderen tot 1 jaar van de Vlindertuin een dagboekje. In dit boekje worden dagelijks verslagen bijgehouden van alles wat het kind heeft meegemaakt. Ook alles wat gegeten en gedronken is en de slaaptijden worden netjes bijgehouden. Op die manier kunnen ouders thuis in alle rust nog eens teruglezen hoe het dagritme van het kind eruit heeft gezien.

Naast de dag verslagen zitten er ook diverse “doe” pagina’s in het boekje. Kinderen maken bijvoorbeeld handafdrukken of mama schrijft een leuk stukje. Zo zijn de boekjes niet alleen handig maar ook erg leuk om te bewaren voor later. Wanneer de kinderen een jaar worden zal het boekje worden afgesloten met een eindstukje.

8.5 Ouder gesprekken

Twee keer per jaar worden er ouder-gesprekken gehouden. Ouders die hier behoefte aan hebben kunnen zich opgeven en dan een gesprek aangaan met één van de pedagogisch medewerksters (de mentor van het kind). Tijdens de oudergesprekken kan worden gesproken over de ontwikkeling van het kind en de gang van zaken op de kinderopvang.

Alle ouders worden door middel van een brief met antwoordstrook uitgenodigd voor een gesprek. Het aanmelden voor zo’n gesprek is uiteraard geheel vrijblijvend. Op de antwoordstrook hebben ouders de mogelijkheid om in te vullen of zij over specifieke onderwerpen willen praten. Op die manier kan de pedagogisch medewerkster het gesprek goed voorbereiden.

8.6 Team overleg

De pedagogisch medewerksters zullen minimaal 6 maal per jaar samenkomen voor het teamoverleg. Tijdens deze bespreking wordt er bij alle kinderen stilgestaan. Deze bespreking kan gaan over bijvoorbeeld de overgang naar een andere groep of de zindelijkheidstraining. Deze besprekingen zorgen er ook voor dat eventuele ontwikkelingsachterstanden en/of andere problemen vroegtijdig gezien worden. Bijzonderheden worden altijd met ouders besproken, zodat er samen gekeken kan worden naar een verloop. De pedagogisch medewerksters kunnen onderling een goed beeld creëren van ieder kind, de behoeftes van een kind bespreken en zo goed mogelijk inspelen op de behoeftes en ontwikkelingsfasen van een kind.

8.7 Stagiaires

Om ook toekomstige pedagogisch medewerkers de kans te geven om ervaring op te doen binnen de kinderopvang zullen er jaarlijks stagiaires op de kinderopvang meedraaien.

Stagiaires worden altijd ingezet volgens de CAO en andere wettelijke eisen en zullen werken onder begeleiding van de ervaren krachten. Iedere stagiaire krijgt een pedagogisch medewerkster toegewezen die de stage begeleiding op zich neemt. Wekelijks zal er een gesprek plaatsvinden tussen de stagiaire en de begeleidster.

8.8 Begeleiding door beleidsmedewerker

Voor de totstandkoming en implementatie van pedagogische beleidsvoornemens is er een beleidsmedewerker aanwezig in de Vlindertuin. Naast het opstellen en implementeren van beleidsvoornemens is zij er voor het coachen van de pedagogisch medewerkers bij de uitvoering van hun werkzaamheden.

8.9 Kwaliteitsverhogende maatregelen

De pedagogisch medewerkers van Stichting Kinderopvang de Vlindertuin zijn tijdens niet groepsgebonden uren bezig geweest met kwaliteitsverhogende maatregelen. Uit een kwaliteitsmeting zijn punten naar voren komen waar de pedagogisch medewerkers zelf invulling aan hebben gegeven onder begeleiding van de coach. Op de groepen zijn deze kwaliteitsverhogende maatregelen terug te vinden. Zo is er een familie muur om verschillen tussen kinderen onder de aandacht te brengen. Ook zijn er dagritme kaarten te vinden om ouders en kinderen bij het dagritme te betrekken en is er ook een hulpje van de dag. Zo zijn er nog een aantal uitgewerkte onderdelen terug te vinden op de groepen. Een overzicht van deze maatregelen met uitleg is te vinden op de groepen.

9. Opvallend gedrag of een handicap

Kinderen kunnen altijd opvallend gedrag gaan vertonen en hier zijn veel redenen voor. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de geboorte van een broertje of zusje. De pedagogisch medewerksters zullen alle begrip hebben voor een dergelijke situatie en zullen hier ook op een professionele manier mee omgaan. Wanneer een kind langere tijd opvallend gedrag vertoont, aan te merken als “een bijzonderheid in de ontwikkeling van het kind” is dit een reden voor overleg tussen de pedagogisch medewerksters tijdens het Team overleg (zie 7.5). Na een overleg in het team kan er een gesprek plaatsvinden met de ouders. Vaak zal een gesprek met de ouders en de pedagogisch medewerkster al een uitkomst bieden. Wanneer de problematiek onduidelijk blijft en er nog steeds vragen zijn, kan de pedagogisch medewerkster de ouders met het kind naar deskundigen verwijzen meestal in eerste instantie het consultatie bureau dan wel de huisarts.

9.1 Kinderen met een handicap

Voor kinderen met een handicap bestaan speciale voorzieningen. Het kan voorkomen dat ouders het kind willen laten opvangen in een omgeving met niet gehandicapte kinderen. Met deze ouders zal hierover gesproken worden. En wanneer de opvang voor het kind een positief effect heeft, zal in overleg met ouders en deskundigen gekeken worden of het kind bij het kinderdagverblijf opgevangen kan worden. Belangrijk hierbij is wel dat de Vlindertuin geen medisch kinderdagverblijf is. De pedagogisch medewerksters zijn niet opgeleid tot het geven van bepaalde medicatie en de omgang met diverse medische situaties.

9.2 Medische richtlijnen

Kinderen met een allergie voor voedsel hebben vaak een speciaal dieet. Producten die niet bij het kinderdagverblijf aanwezig zijn, zullen de ouders zelf mee moeten geven. De kinderen kunnen ook een eigen trommel met traktaties hebben. Wanneer er dan een verjaardag is met een traktatie, kunnen zij een traktatie uit de eigen trommel kiezen.

Wanneer dit nodig is kunnen de medewerksters medicijnen toedienen. Dit gebeurt in overleg met de medewerksters en ouders ondertekenen hiervoor een verklaring. Hierin moet precies vastgelegd worden wat de hoeveelheden en de tijdstippen van toediening zijn. Deze verklaring is ook noodzakelijk bij toedienen van homeopathische middelen. Zonder medicijn overeenkomst en originele verpakking met bijsluiter zullen de pedagogisch medewerksters geen medicijnen toedienen. Kinderen met een aandoening aan de luchtwegen, bijvoorbeeld astma, kunnen prima opgevangen worden op de kinderopvang. Er wordt goed schoongemaakt en rekening gehouden met hygiëne en gezondheid.

9.3 Ondersteuning van de medewerkster(s)

Aangenomen mag worden dat pedagogisch medewerkers op basis van hun opleiding reeds basis vaardigheden hebben om te kunnen signaleren dat er eventueel bijzonderheden in de ontwikkelingen van kinderen en eventuele andere problemen zijn. Door hen signaleringen te laten bespreken in Team verband (zie 8.6) geeft het gehele team de gelegenheid te leren van ervaringen van collega's en leidinggevenden. Het zal hen het gevoel geven "er niet alleen voor te staan". Van contacten met ouders die eventueel in hulpverleningstrajecten worden betrokken doen ze ook ervaringen op die weer kunnen worden gedeeld in Team verband. Daarnaast kan te allen tijde een beroep worden gedaan op een collega, een leidinggevende en/of de directie. Tevens heeft de Vlindertuin een beleidsmedewerker beschikbaar (zie 8.8) waarop een beroep kan worden gedaan.

10. Ouders en de kinderopvang

Ouders zullen veel betrokken worden bij de Vlindertuin. Iedere ochtend bij het brengen zal hen een kopje koffie of thee worden aangeboden. Er wordt ook veel aandacht geschonken aan de overdracht tussen de ouders en de pedagogisch medewerkers.

10.1 Informatievoorziening

De ontwikkelingen en nieuwe informatie van de kinderopvang zullen alle ouders schriftelijk ontvangen. Van tijd tot tijd krijgen alle ouders een nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van het laatste nieuws. Ook zullen ouders geïnformeerd worden over bijzondere activiteiten en het pedagogisch beleid.

De ouders kunnen voor informatie ook terecht op een internetsite. Op deze site zullen alle bijzonderheden worden bijgehouden. Alle ouders ontvangen een inlogcode waarmee zij kunnen inloggen op het speciale oudergedeelte van de website. Hier is informatie te vinden, maar ook brieven en foto's.

Bij binnenkomst in de Vlindertuin hangt een informatiebord. Hierop kan dagelijks worden gezien welke pedagogisch medewerkers aanwezig zijn. Ook belangrijke informatie wordt altijd op het bord gehangen. In de gang liggen ook regelmatig folders over interessante onderwerpen die aansluiten bij de doelgroep kinderen van 0 tot 4 jaar en van 4 tot 13 jaar. Ouders zijn vrij om deze folders mee te nemen naar huis. Ook wanneer wij informatie hebben over voorstellingen, leuke activiteiten of workshops betreffende kinderen laten wij dit weten.

10.2 Oudercommissie

De Vlindertuin heeft een oudercommissie die wordt gevormd door ouders met kinderen die gebruik maken van de kinderopvang. De oudercommissie mag gevraagd en ongevraagd advies geven over bepaalde zaken. Naast de advies gevende rol die de oudercommissie heeft kunnen zij ook betrokken worden bij het organiseren van feesten en ouderavonden.

10.3 Klachtenregeling

Kinderopvang de Vlindertuin (Kinderopvang Berkhout) heeft in het kader van de Wet kinderopvang een interne klachtenregeling opgesteld en is aangemeld bij de Geschillencommissie Kinderopvang.

Deze regeling beschrijft de werkwijze bij het behandelen en registreren van klachten van ouders. Bij voorkeur maken ouders/verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de direct betrokkene. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een formele klacht ingediend worden. Deze kan worden ingediend bij de houder/eigenaar van Kinderopvang de Vlindertuin. Hij/zij is te bereiken per email: info@devlindertuin.net. Een formele klacht wordt schriftelijk ingediend.

Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij Klachtloket Kinderopvang, gevestigd in Den Haag, www.klachtenloket-kinderopvang.nl of aanmelding van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl. In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie.

10.4 Ziekte

Wanneer een kind op de kinderopvang een koorts heeft van 38,5 graad (of hoger) kan het zijn dat het door ouders of verzorgers opgehaald moeten worden. De pedagogisch medewerkster zal bepalen wanneer een kind te ziek is om op het kinderdagverblijf aanwezig te zijn. Zieke kinderen hebben vaak speciale en extra aandacht nodig die wij op de groep niet kunnen bieden. Om die reden kan het zijn dat de pedagogisch medewerkster aan de ouders vraagt om het kind te komen ophalen. Bij koorts worden ouders te allen tijde op de hoogte gesteld. Zo kunnen zij in overleg met de pedagogisch medewerkster bepalen wat het beste is voor het kind.

10.5 Ophalen

Wanneer een kind opgehaald wordt door een persoon anders dan de ouders/verzorgers moet dit van te voren worden aangegeven bij de pedagogisch medewerkers. Dit ter bescherming van de kinderen. Deze persoon zal zich te allen tijde moeten legitimeren bij de medewerkers.

Wanneer het ophalen door iemand anders dan de ouders vaker voor zal komen is er de mogelijkheid een foto van deze persoon in de groepsmap te doen en dit aan te geven op een hiervoor bestemd formulier. Op die manier kunnen alle pedagogisch medewerkers zien of zij met de juiste persoon te maken hebben.

10.6 Extra opvang of ruildagen

Het kan voorkomen dat de afgenomen opvang zoals op de overeenkomst aangegeven een keer niet voldoende of onhandig is. In zo'n situatie is het mogelijk om in overleg met de pedagogisch medewerkster een dag te ruilen (kosteloos) of een dag extra te komen (automatische incasso vindt plaats achteraf). Ruilen of extra komen is mogelijk wanneer de kind aantallen op de groep dit toelaten.

10.7 Ouderavonden

Naast de oudergesprekken die twee maal per jaar georganiseerd worden kunnen er ook andere ouderavonden plaatsvinden. Er kunnen diverse avonden aan bod komen waar ouders zich voor in kunnen schrijven. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een gastspreker die over een bepaald onderwerp komt vertellen, of een workshop. Uiteraard zullen alle avonden aansluiten op de doelgroep kinderen in de leeftijd van 0 tot 13 jaar. Ook de oudercommissie van de Vlindertuin heeft de mogelijkheid om een avond te organiseren. Hiervoor stelt de Vlindertuin een budget beschikbaar aan de oudercommissie.

10.8 Camera toezicht

Onze toegangsdeur is beveiligd door middel van een camera en een slot op de deur dat van binnenuit automatisch geopend kan worden. De pedagogisch medewerkers kunnen op een monitor zien wie er voor de deur staat. De deur zal alleen automatisch geopend worden indien de persoon die voor de deur staat bekend is. Bij onbekende bezoekers wordt de deur door de pedagogisch medewerkster zelf handmatig geopend.

10.9 Huisregels

Wij vragen ouders/verzorgers om op de hoogte te zijn van de huisregels en deze na te leven.

11. Kwaliteitszorg/wet en regelgeving

11.1 Wet en regelgeving

De GGD inspecteert in opdracht van de gemeente ieder jaar de kinderopvang. Zij controleren of wij aan alle gestelde eisen voldoen. Aan de hand van de inspectie zal er een inspectie rapport

worden opgemaakt. Deze is ook inzichtelijk voor ouders en in te zien op onze website of de site van het landelijk register kinderopvang. Tevens is er een exemplaar ter inzage op het kinderdagverblijf beschikbaar.

11.2 Protocollen en documenten

Kinderdagverblijf de Vlindertuin heeft verschillende documenten en protocollen, Normen en waarden op de groep, prik en bijt protocol, ziekte beleid, arbo beleid etc. Alle pedagogische medewerkers zijn van alle documenten op de hoogte en zullen hier naar handelen. De documenten zijn altijd te raadplegen door de pedagogisch medewerkers in de documentenmap die op iedere groep staat. Jaarlijks worden alle documenten nagekeken, besproken in het team, zo nodig aangepast en weer in de documentenmap bewaard.

11.3 Afwijking BKR regeling, maximaal 3 uur per dag

Kinderopvang de Vlindertuin draagt zorg voor inzet van pedagogisch medewerkers tussen 8.30 uur en 16.30 uur en tussen 17.30 en 18.00 uur volgens de geldende Beroepskracht Kind Ratio (BKR) voor wat betreft daadwerkelijk aanwezige kinderen op basis van vooraf gemaakte planlijsten.

De pauzes van de medewerkers vallen binnen deze periode tussen 12.30 uur en 13.30 uur. Gedurende deze tijden liggen veel kinderen te rusten, waardoor het goed mogelijk is om tijdelijk met een lagere bezetting te functioneren.

Deze tijden geven ouders van kinderen meer zekerheid van rust tijdens breng- en haalmomenten en wanneer Kinderopvang de Vlindertuin is voorzien van een volledige bezetting.

Gezien de openingstijden van kinderopvang de Vlindertuin (7.30 uur – 18.00 uur) zijn er daarmee 3 uren per dag waarop de geldende BKR niet van toepassing is, maar waar wel tenminste de helft van de medewerkers volgens de BKR (op basis van daadwerkelijk aanwezige kinderen) ingezet wordt. Concreet zijn dit de tijdvakken 07.30 – 08.30 uur, 12.30 – 13.30 uur en 17.30 – 18.00 uur.

Voor alle duidelijkheid: gezien de schaalgrootte van de Vlindertuin als opvangorganisatie zijn de tijden waarop de BKR van toepassing is (08.30 uur – 12.30 uur en van 13.30 – 16.30 uur) geldend voor de beide stamgroepen afzonderlijk of indien de stamgroepen zijn samengevoegd voor de samengevoegde groep. Gedurende de 3 uur waar niet wordt voldaan aan de BKR zijn de beide stamgroepen samengevoegd (zie hiervoor ook 5.6)

Belangrijk is ook te weten dat de Vlindertuin haar leidinggevende inzet om werkzaamheden buiten de groepen uit te voeren. Hierbij kan het gaan om rondleidingen, oudergesprekken en administratieve werkzaamheden. De pedagogisch medewerkers hoeven deze taken dus niet uit te voeren tijdens het werken op de groep en zijn dus ook volledig ingezet op de groep.

Kinderopvang de Vlindertuin biedt ook kinderopvang aan met iets ruimere openingstijden. De opvang is dan extra geopend vanaf 07.00 uur tot 07.30 uur en/of vanaf 18.00 tot 18.30 uur. Deze op basis van aangepaste plaatsingsovereenkomsten aangeboden opvang vindt ook plaats op basis van de geldende BKR en is alleen van toepassing voor de opvang van kinderen met zo'n aangepaste plaatsingsovereenkomst.

11.4 Kindvolgsysteem

a. Welbevinden en Betrokkenheid

Op de kinderopvang houden de pedagogisch medewerkers de ontwikkeling van alle kinderen in de gaten. Om tot een goede ontwikkeling te kunnen komen is het van belang dat de kinderen zich goed voelen in de opvang (welbevinden) en geboeid bezig kunnen zijn (betrokkenheid). Het volgsysteem zorgt ervoor dat we voor ieder kind acties kunnen ondernemen die aansluiten bij de beleving en ontwikkeling. Waar veel kindvolgsystemen gericht zijn op enkel de ontwikkeling van kinderen, kijken wij juist ook naar de beleving. Wanneer een kind zich goed voelt en intens bezig kan zijn, kan de pedagogisch medewerker zien of het kind in ontwikkeling is en hoe het kind het beste ondersteund kan worden. Ondersteuning bieden we in verschillende vormen, zoals: geruststelling, uitdaging, prikkelen, complimenten geven en activiteiten. Het belangrijkste is dat we ieder kind uniek laten zijn en dat we onze begeleiding aanpassen aan de behoeften van het kind.

b. ZiKo

We maken gebruik van ZiKo, een systeem dat zich richt op de kleinere kinderdagverblijven en de gastouders. ZiKo: Zelfevaluatie instrument voor kinderen in opvang. ZiKo-vo is een kindvolgsysteem voor baby's en peuters.

c. Waarom kindvolgen

Kinderopvang is veel meer dan alleen maar kinderen opvangen. Bij de Vlindertuin verzorgen we opvang graag met alle zorg en aandacht. We houden rekening met individuele draagkracht van kinderen en we zorgen ervoor dat kinderen specifieke zorg en aandacht krijgen. Want ieder kind is uniek en ieder kind ontwikkelt in zijn/haar eigen tempo! Er is aandacht voor behoeften in de verschillende ontwikkelingsdomeinen, maar ook voor het welbevinden en de betrokkenheid van kinderen. Wij bieden opvang van kwaliteit waar we instaan voor de maximale ontplooiing van ieders mogelijkheden, een gezonde sociaal-emotionele ontwikkeling voor onderlinge verbondenheid.

d. Werkwijze

Voor ieder kind vullen we met enige regelmaat een 'kindportret' in. De portretten als reeks achter elkaar laten een ontwikkeling zien. Een domein waar een kindje eerst nog moeite mee heeft, kan later juist erg goed gaan. De portretten worden gebundeld en bij de 4^e verjaardag krijgt het kind zijn/haar boekje mee naar huis. Leuk om te bewaren voor later! Tijdens de 10 minuten avond (die wij 2 keer per jaar organiseren) worden de kindportretten met de ouders besproken. Bij opvallendheden kan het uiteraard voorkomen dat er meerdere gesprekken plaatsvinden tussen de ouders en de pedagogisch medewerker.

e. Doorlopende ontwikkellijn met basisonderwijs

Om een goede overdracht naar het basisonderwijs en (eventueel) de BSO te garanderen sturen wij (na toestemming van de ouders) de laatste drie kindportretten uit het volgsysteem naar de basisschool en (eventueel) de BSO. Daarnaast nemen we deze laatste drie kindportretten op in ons dossier zodat we indien nodig deze informatie nog kunnen raadplegen.

Wanneer ouders ons hiervoor geen toestemming geven zullen we de kindportretten niet overdragen aan school, maar alleen opnemen in ons eigen dossier.

Versie: 19 juni 2015
Besproken met Team KDV de Vlindertuin: 12-05-2015
Positief advies (tijdens vergadering) OC KDV de Vlindertuin: 17-06-2015

Versie: 21 januari 2016
Besproken met Team KDV de Vlindertuin: 19-01-2016 (enkele opmerkingen tijdens TO bijgewerkt)

Versie: 16 juni 2016
Besproken met Team KDV de Vlindertuin: 01-03-2016
Besproken met OC KDV de Vlindertuin: 27-07-2016

Versie: 15 augustus 2016
Besproken met Team KDV de Vlindertuin: 01-03-2016
Besproken met OC KDV de Vlindertuin: 27-07-2016
*hoofdstukken/alinea's beter verdeeld, opmaak, en stukje 4 ogen principe betreffende ouder participatie verduidelijkt na opmerking oudercommissie, pagina 21

Versie: 10 november 2016
Besproken met Team KDV de Vlindertuin: -
Besproken met OC KDV de Vlindertuin: -
*combigroep opgenomen in pedagogisch beleid en 'Vlinderhoek' omschreven

Versie: 12 januari 2017
Besproken met Team KDV de Vlindertuin: 07-03-2017
Besproken met OC KDV de Vlindertuin: -
**combigroep aangescherpt na GGD inspectie op de BSO. Plan passend gemaakt aan BSO beleidsplan, betreffende samenvoegen van groepen en informatie over de combigroep.
* februari 2017: 10.5 drie-uursregeling toegevoegd*

Versie: november 2017
Besproken met Team KDV de Vlindertuin: 26-09-2017
Besproken met OC KDV de Vlindertuin: 11-10-2017
**11.3 aangepast 3 uur afwijken BKR (nieuwe regels januari 2018)
* 5.1 aangepast babygroep (nieuwe regels januari 2018)
* 11.1 achterwachtregeling en 10.2 Vierogenprincipe vervallen – worden opgenomen in veiligheids- en gezondheidsbeleid
*11.4 toegevoegd: kindvolgsysteem
*8.2 toegevoegd: mentorschap
* Hoofdstuk 4 toegevoegd: pedagogische doelen
* 8.8 toegevoegd: begeleiding door beleidsmedewerker*

Versie: december 2017/januari 2018
Besproken met Team de Vlindertuin: 19-12-2017
Besproken met OC KDV de Vlindertuin: 19-02-2018
** Diverse kleine tekstuele en opmaak aanpassingen
* 5.6 Samenvoegen: aangepast
* 11.3 BKR 3 uursregeling: aangepast*

Versie: mei 2019
Besproken met Team de Vlindertuin:
Besproken met OC KDV de Vlindertuin:
* kleine aanpassingen zoals: groente toegevoegd, pindakaas toegevoegd

Versie: november 2019
Besproken met Team de Vlindertuin:
Besproken met OC KDV de Vlindertuin:
** 5.1 Aanvulling met betrekking tot aanschaf laag meubilair (tafels en stoelen)
* 6.2 Aanvulling met betrekking tot aanschaf laag meubilair (tafels en stoelen)*

Versie oktober 2020
Besproken team de Vlindertuin: 06-10-2020
*8.9 niet onderdeel kwaliteitsverhogende maatregelen toegevoegd
Aanpassingen betreffende het dagritme doorgevoerd (knutselactiviteit en middag drinken)*